

INSTRUKCJA Nr. 2

MINISTRÓW: SKARBU, SPRAWIEDLIWOŚCI, SPRAW
ZAGRANICZNYCH ORAZ PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 9 sierpnia 1948 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o rejestracji i umarzeniu niektórych dokumentów na okaziciela emitowanych przed dniem 1 września 1939 r.

W związku z nowelizacją dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 88) dokonaną dekretem z dnia 14 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 140), wszystkie placówki rejestracyjne zarówno w kraju, jak i zagranicą, obowiązane są przy rejestracji dokonywanej po dniu 1 maja 1948 r. przestrzegać instrukcji Nr 1 (ogłoszonej w Monitorze Polskim z dnia 14 listopada 1947 r. Nr 137, poz. 849) z uwzględnieniem zmian i uzupełnień zawartych w niniejszej Instrukcji.

Dekret z dnia 14 kwietnia 1948 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 140) wszedł w życie z dniem 1 maja 1948 r. Jednolity tekst dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o rejestracji i umarzeniu niektórych dokumentów na okaziciela emitowanych przed dniem 1 września 1939 r. został ogłoszony w Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 28, poz. 190.

W myśl postanowień art. 3 dekretu z dnia 14 kwietnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 140) czynności rejestracyjne dokonane przed dniem 1 maja 1948 r., zgodnie z przepisami dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 88), pozostają w mocy.

Do art. 1 i 4.

Czas trwania rejestracji ulega przedłużeniu i ostateczny termin do przeprowadzenia rejestracji zarówno w kraju jak i zagranicą kończy się z dniem 31 marca 1949 r.

Ten sam termin obowiązuje dla zgłoszenia wniosków do sądów o umorzenie dokumentów na podstawie art. 9 oraz dla zgłoszenia utraty dokumentu na podstawie art. 19 dekretu.

Do art. 2.

Przy dokonywaniu rejestracji na podstawie zaświadczeń placówki rejestracyjne obowiązane są badać, czy przedłożone zaświadczenia zostały wydane zgodnie z art. 2 i odpowiadają warunkom przewidzianym w ust. 1 i 2 tegoż artykułu. Znowelizowany ust. 2 art. 2 wylicza szczegółowo warunki, jakim winno odpowiadać zaświadczenie. Odpisy zaświadczeń winny posiadać wszystkie ich cechy i być poświadczane przez wystawiającego zaświadczenie.

Bez podania istotnych znamion utraconego dokumentu a w szczególności jego numeru nie można wydać zaświadczenia przewidzianego w art. 2. Zaświadczenie czysto ilościowe z podaniem tylko liczby sztuk dokumentów lub sumy, na jaką opiewały, może służyć jedynie za podstawę do zgłoszenia, przewidzianego w art. 19. Wystawiający zaświadczenie winien prowadzić szczegółowy spis wydanych zaświadczeń.

Do art. 3.

Posługiwanie się przez wystawcę przy dokonywaniu rejestracji innymi osobami lub instytucjami nie pozostającymi z nim w związku organizacyjnego podporządkowania jest niedopuszczalne z wyjątkiem tych przypadków, kiedy wystawca powierzy przeprowadzenie rejestracji jednej z czynnych instytucji kredytowych, działającej w kraju.

Z dniem wejścia w życie noweli (1 maja 1948 r.) ustaje działalność sądów rejestrowych w przedmiocie wyznaczania przedstawicieli wystawców dla rejestracji. Po ogłoszeniu przez Instytucję sprawującą nadzór nad rejestracją w Monitorze Polskim wykazu placówek rejestracyjnych (co winno być nastąpić do dnia 30 czerwca 1948 r.) — rejestrację dokumentów emitowanych przez wystawców, których placówki rejestracyjne nie zostały umieszczone w tym wykazie, przeprowadzać będą w kraju wyłącznie izby przemysłowo-handlowe, właściwe według ostatniej siedziby wystawcy, a w braku takiej izby w kraju Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie.

Niedopełnienie obowiązku zgłoszenia placówek rejestracyjnych, przewidzianego w nowym brzmieniu ust. 1 art. 3 podlega karze grzywny do 300.000 zł (art. 21).

Dotychczasowi przedstawiciele wystawców, wyznaczeni przez sądy rejestrowe, obowiązani są przekazać wszelkie akta i dokumenty dotyczące rejestracji właściwej izbie przemysłowo-handlowej.

Za siedzibę osoby prawnej, podlegającej obowiązkowi wpisu do rejestru handlowego, uważa się miejscowość uwidocznioną w rejestrze jako siedziba tej osoby prawnej.

Za siedzibę innych osób prawnych uważać należy miejscowość, gdzie, zgodnie ze statutem, znajduje się zarząd główny.

Izby Przemysłowo-Handlowe obowiązane są przed rozpoczęciem czynności rejestracyjnych za wystawcę ustalić jego siedzibę, a tym samym swoją właściwość, i zawiadomić bieżąco Bank Gospodarstwa Krajowego, w imieniu jakich wystawców rejestrują dokumenty na okaziciela.

Zarządy państwowe i przymusowe zarządy nie są powołane, w rozumieniu art. 3 dekretu, do wykonywania czynności rejestracyjnych w imieniu osób prawnych, których przedsiębiorstwa znajdują się pod ich zarządem.

Wykaz placówek rejestracyjnych izb przemysłowo-handlowych:

1. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie**
 - a) Izba w Częstochowie obejmuje powiaty:

Częstochowa
Wioszczowa
 - b) Ekspozytura Izby — w Radomiu obejmuje powiaty:

Radom
Izba
Ostrowiec
Kozienice
 - c) Ekspozytura Izby — w Kielcach obejmuje powiaty:

Kielce
Jędrzejów
Pińczów
Busko-Stąpnieca
Sandomierz
2. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie** obejmuje województwo lubelskie.
3. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach**
 - a) Ekspozytura Izby — w Bielsku obejmuje powiaty:

Bielsko
Cieszyn
 - b) Izba w Katowicach obejmuje resztę obszaru woj. Śląsko-Dąbrowskiego.
4. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie**
 - a) Ekspozytura Izby — w Białej obejmuje powiaty:

Biała
Wadowice
Zywiec
Chrzanów
 - b) Izba w Krakowie obejmuje resztę obszaru woj. krakowskiego.
5. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni** obejmuje woj. gdańskie.
6. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi** obejmuje woj. łódzkie.
7. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu** obejmuje woj. poznańskie.
8. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie** obejmuje woj. rzeszowskie.
9. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Bydgoszczy** obejmuje woj. pomorskie.
10. **Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie**
 - a) Izba w Warszawie obejmuje m. st. Warszawę i teren woj. warszawskiego.

- b) Ekspozytura Izby — w Białymstoku obejmuje teren woj. białostockiego.

Do art. 5.

Obowiązek spisania protokołu z dokonanej rejestracji wymaga w zasadzie stawienia się osobistego w placówce rejestracyjnej posiadacza lub dzierżyciela dokumentu lub jego przedstawiciela. Nie mniej jednak nie ma przeszkód załatwienia rejestracji w drodze korespondencyjnej przez przesłanie ze strony posiadacza lub dzierżyciela dokumentów, które stanowią podstawę rejestracji, wraz z prawidłowo wypełnionym i podpisanym protokołem (w 2 egzemplarzach), a mianowicie w przypadkach, gdy osoba posiadacza lub dzierżyciela i jej podpis znany jest placówce rejestracyjnej lub nie nasuwa żadnych zastrzeżeń.

W przypadkach, gdy rejestracja dokonywana jest na podstawie zaświadczenia, zgłaszający dokumenty do rejestracji obowiązani są złożyć poświadczony (uwagi do art. 2) opis zaświadczenia do protokołu.

Nadzór nad rejestracją sprawuje z ramienia Ministra Skarbu Bank Gospodarstwa Krajowego, Warszawa, al. Sikorskiego Nr 1, który udziela wyjaśnień i rozstrzyga we wszystkich spornych sprawach związanych z rejestracją, w szczególności każdy zainteresowany rejestracją może zwrócić się z zażaleniem do Banku Gospodarstwa Krajowego (Biuro nadzoru nad rejestracją dokumentów na okaziciela) w Warszawie w przypadkach, jeżeli sposób przeprowadzenia rejestracji powoduje lub może spowodować umniejszenie jego praw np. przez nieuzasadnione odmówienie rejestracji, nieuzasadnione odmówienie wydania zaświadczenia itp.

Do art. 6.

Ostemplowanie dokumentu nie uchyla jego wad, jakie posiadał już przed rejestracją, ponieważ przyjęcie do rejestracji nie zawiera prywatno-prawnego oświadczenia uznania długu ze strony wystawcy. Ostemplowanie zatem falsyfikatu, dokumentu przedtem prawomocnie umorzonego, dokumentu wycofanego z obiegu lub przedawnionego, nie ma znaczenia uznania ze strony wystawcy lub odzyskania przez ostemplowanie mocy prawnej.

Do art. 7.

Wydanie duplikatów lub świadectw tymczasowych w przypadkach przewidzianych w art. 7 uzależnione jest od uprzedniego uzyskania przez wystawcę zezwolenia Ministra Skarbu.

Do art. 8.

Wystawcy nie obciążają koszty powstałe z tytułu wysyłanych pism i przesyłek na żądanie zgłaszającego do rejestracji przy przeprowadzaniu jej w drodze korespondencyjnej.

Do art. 9.

Siedzibę wystawcy określa się w sposób podany w uwagach do art. 3.

Do art. 10.

Wystawcy (izby przemysłowo-handlowe), którym nie doręczono żadnych odpisów wniosków o umorzenie, wymienionych w ust. 1 art. 10. winni o tym zawiadomić właściwy sąd grodzki w piśmie, przy którym prześlą wykaz wymagany w ust. 2 art. 10.

W wykazach, o których mowa w ust. 2 art. 10, powinny być zamieszczone również dokumenty na okaziciela zarejestrowane w polskich urzędach konsularnych.

Do art. 11.

Specjalne postanowienia statutowe wystawców, dotyczące postępowania umorzeniowego dokumentów na okaziciela, w okresie trwania rejestracji nie mają zastosowania ośmiesięcznie dokumentów podlegających rejestracji po myśli dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 190 z 1948 r.).

Do art. 13.

W czasie trwania sporu złożony dokument pozostaje w przechowaniu sądu, który go wyda osobie, której zostanie on ostatecznie przysądzony.

Do art. 16.

Również prawomocne postanowienie sądu o umorzeniu wydane po dniu 3 czerwca 1947 r. zastępuje dokument na okaziciela ze wzmianką o rejestracji.

Do art. 18.

Do ust. 1 pkt. 2). Dokumentami emitowanymi zagranicą nie podlegającymi obowiązkowi rejestracji są:

- 1) 4 1/2% (dawniej 8%) listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie serii z r. 1924 w dol. St. Zjedn. A., poręczone przez Skarb Państwa; nazwa listu zastawnego w języku angielskim na odcinkach po dol. 1.000.— „8 Per Cent First Mortgage Bond, redeemable in 16 1/2 years (33 half years) of Thousand United States dollars, issued in 1924 by the Land Mortgage Credit Association of Warsaw”, zaś na odcinkach po dol. 500 lub dol. 50: „8 Per Cent First Mortgage Bond redeemable in 16 1/2 years (33 half years) of . . . United States dollars, issued in 1924 by the Land Credit Association in Warsaw”;

- 2) 6% listy zastawne Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, z r. 1929 we fr. fr., opartych na dolarach St. Zjedn. A.: nazwa listu zastawnego w języku francuskim: „Société du Crédit Foncier a Varsovie, 6% obligation hypothécaire (Lettre de Gage) au porteur série 1929, valeur 1.000 francs français ou 39 179/1000 dollars des Etats-Unis d'Amerique”;
- 3) 3% (dawn. 8%) gwarantowane obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z r. 1925 (Guaranteed and Municipally Secured 8%, (3%) Sinking Fund Gold Bonds of the National Economic Bank, Poland 1925) wyrażone w dolarach w zlocie St. Zjedn. A.);
- 4) 3% (dawn. 8%) gwarantowane, zabezpieczone i amortyzowane obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z r. 1926 (National Economic Bank, Poland, Guaranteed and Secured 8% (3%) Sinking Fund Gold Bonds 1926) wyrażone w dolarach w zlocie St. Zjedn. A.;
- 5) 4¹/₂% (dawn. 7%) listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego emisji II P. Z. (I wyrażone w dolarach St. Zjedn. A.);
- 6) 4¹/₂% (dawniej 7%) Pożyczka Dolarowa Śląska (Province of Silesia 7% Thirty Years Sinking Fund External Gold Bonds of 1928, 4¹/₂% Assented Sinking Fund External Bonds, Due 1958);
- 7) 4¹/₂% (dawn. 7%) Pożyczka Dolarowa Warszawska (City of Warsaw, 7% Thirty Near Sinking Fund External Gold Bonds of 1928, 4¹/₂% Assented Sinking Fund External Bonds, Due 1958);
- 8) 5% obligacje konwersyjne m. Wilna z r. 1931 (City of Wilno, 5% sterling Conversion Bonds of 1931);
- 9) 4¹/₂% Pożyczka Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy z r. 1931 (4¹/₂% obligations de la ville de Varsovie, serie 1931) wyrażone w złotych w zlocie, we frankach francuskich i frankach szwajcarskich;
- 10) 6% (dawn. 7%) Pożyczka Zarządu Miejskiego stoł. m. Poznania z r. 1928 wyrażona w funtach szterlingach angielskich.

Od dnia 1 maja 1948 r. podlegają również rejestracji książeczki wkładowe na okaziciela Pocztovej Kasy Oszczędności.

Do art. 19.

Zgłoszenie przewidziane w art. 19 może być dokonane u wystawcy w siedzibie jego zakładu centralnego lub o ile ma zastosowanie ust. 2 art. 3 we właściwej izbie przemysłowo-handlowej.

Zgłosić można tylko dokumenty, które w przypadku, gdyby uprawniony mógł podać ich istotne znamiona, podlegałyby umorzeniu sądowemu.

Uprawnienia osób, które zgłosiły utratę dokumentów zgodnie z art. 19, określi rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Przemysłu i Handlu.

Do art. 20.

Jeżeli sprawa o umorzenie dokumentu na okaziciela została wszczęta przed dniem 4 czerwca 1947 r., może być rozpatrywana według woli osoby prawnej bądź na podstawie przepisów obowiązujących przed tym dniem, bądź na podstawie przepisów dekretu z dnia 3 lutego 1947 r.

Zarejestrowanie dokumentu na podstawie zaświadczenia z art. 2 może być dokonane nawet w przypadku, gdy przed dniem 4 czerwca 1947 r. został już zgłoszony wniosek o umorzenie tegoż dokumentu, jednakże zarejestrowanie takiego dokumentu powoduje umorzenie postępowania sądowego.

Według przepisów o umorzeniu, obowiązujących przed dniem 4 czerwca 1947 r., postanowienia sądów o umorzeniu dokumentów winny być ogłaszane w Monitorze Polskim i przynajmniej w jednym z powyższych pism codziennych. Zgodnie z nowelą dekretu o rejestracji prawomocne postanowienie sądu o umorzeniu dokumentów wydane na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 4 czerwca 1947 r., podaje się do publicznej wiadomości tylko przez wywieszenie tego postanowienia w lokalu sądu.

MINISTER SKARBU	K. Dąbrowski
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI	H. Świątkowski
MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH	Z. Modzelewski
MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU	w/z. E. Szyr

Podsekretarz Stanu